

J.nr. 21-1261-000004
Ref. CHPAWI
Den 9. juli 2022

Sammenfattende redegørelse for miljøvurdering af tre ændringer af gødskningsbekendtgørelsen for planperioden 2022/2023

Bekendtgørelsen om jordbrugets anvendelse af gødning for planperioden 2022/2023 (herefter gødskningsbekendtgørelsen) indeholder regler, der sammen med lov nr. 338/2019 om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag, skal sikre en ligevægt mellem de tildelte mængder af kvælstof fra gødning på landbrugsarealer ift. afgrødernes behov.

Der udstedes hvert år en gødskningsbekendtgørelse for hver planperiode (der løber fra den 1. august til den 31. juli). Med bekendtgørelsen videreføres derfor en stor del af de regler, der også gælder for indeværende planperiode (2021/2022) og for tidligere planperioder, men på enkelte områder ændres den eksisterende regulering.

Landbrugsstyrelsen har gennemført en miljøvurdering af 3 ændringer der indgik i udkast til bekendtgørelsen, der har været i høring fra d. 15. juni til d. 6. juli. Det 3 ændringer drejer sig om følgende:

- En metodemæssig ændring for fastsættelsen af husdyrnormerne for planperioden.
- En skærpelse af udnyttelseskravet for spildevandsslam.
- En begrænset mulighed for at fratrække kvælstof og fosfor i husdyrgødning afsat til fælles komposteringsanlæg i gødningsregnskabet

Der er forud for miljøvurderingen udarbejdet en afgrænsningsrapport, hvor miljøvurderingens omfang er blevet afgrænset. Afgrænsningsrapporten har været sendt i høring hos de berørte myndigheder, som i dette tilfælde er Miljøstyrelsen, Naturstyrelsen, Miljøministeriet, Klima-, Energi-, og Forsyningsministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri og Landbrugsstyrelsens Jordbrugskontrol.

Landbrugsstyrelsen modtog bemærkninger fra Miljøstyrelsen fsva. de elementer af bekendtgørelsen, der ikke blev vurderet til at kunne få en væsentligt virkning på miljøet, og som dermed ikke indgik i miljøvurderingen. Efter en drøftelse med Miljøstyrelsen var der enighed om, at de pågældende mindre ændringer ikke vurderes at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, hvorfor de ikke bør indgå i miljøvurderingen.

Det drejer sig om følgende ændringer:

- a. Ændring i metoden til at fastsættelse udnyttelseskravet for afgasset biomasse og forarbejdet husdyrgødning.
- b. Nyt krav om digital indberetning af overførsler af husdyrgødning og anden organisk gødning.
- c. Ændring af definitionen af husdyrgødning.
- d. Justeringer i reglerne vedrørende brødhvede, da der alene er tale om ændringer ift. beregningen af, om de højere normer kan anvendes.
- e. Justering af reglerne vedrørende kravene for at opnå normen for græs.

Landbrugsstyrelsen vurderer fortsat, at ovenstående ændringer ikke kan forventes at få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. miljøvurderingslovens § 10, og at disse derfor ikke skulle indgå i miljøvurderingen efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 3. Landbrugsstyrelsen har herved lagt vægt på, at ingen af ændringerne vil have nævneværdig betydning for, hvor meget kvælstof der tilføres markerne. Der henvises endvidere til bilag 1, hvor der er redegjort nærmere herfor.

I forbindelse med høringen over miljørapporten modtog Landbrugsstyrelsen kun bemærkninger fra Miljøstyrelsen. Bemærkningerne er behandlet i afsnit 2.

1. Integration af miljøhensyn i planen eller programmet

De integrerede miljøhensyn er nedenfor i pkt. 1.1. beskrevet samlet for de ændringer, der indgår i miljøvurderingen.

1.1. Miljøpåvirkning af de påtænkte ændringer

Ændret metode for fastsættelse af husdyrnormerne

Den samlede udskillelse af kvælstof og fosfor fra husdyr (husdyrnormerne) fastsættes årligt og indstilles til Landbrugsstyrelsen af Normudvalget. Normerne anvendes til at beregne produktionen af kvælstof og fosfor fra den enkelte jordbrugsvirksomhed og indgår derfor også i beregningen i gødningsregnskabet af, om virksomheden overholder sin kvælstofkvote.

Frem til planperioden 22/23 har husdyrnormerne været baseret på et historisk 3-årigt gennemsnit. Med den opdaterede metode fastsættes husdyrnormerne ud fra en trend, som indebærer, at normerne i videre omfang afspejler aktuelle faktiske produktion fra husdyrene. Da der over de seneste år overordnet set har været et fald i udskillelsen af næringsstoffer fra husdyr, så vil metodeændringen for planperioden 2022/2023 betyde en større reduktion af normerne i forhold til, hvis disse var fastsat efter den hidtidige metode. En lavere normproduktion af kvælstof og fosfor giver mulighed for, at der på det samlede landbrugsareal kan udbringes mere af disse næringsstoffer. Landbrugerne vil også kunne anvende den "luft", som den lavere normproduktion måtte give, som kvotereduktion som alternativ til etablering af efterafgrøder.

For slagtesvin og smågrise betyder ændringen en reduktion i udskillelsen ift. til planperioden 2021/2022 på ca. 5 pct., og for malkekvæg medfører det en forøgelse på ca. 1 pct. Samlet svarer denne justering til en øget udledning til kyst på 122 tons kvælstof. Dette skal ses i sammenhæng med, at der samlet i Danmark udledes ca. 56.000 tons kvælstof til kyst, hvoraf en væsentlig del er fra diffuse kilder fra landbruget.

Det kan ikke på nuværende tidspunkt opgøres, i hvor høj grad jordbrugsvirksomhederne efter denne reduktion i normerne vil undlade at gøre brug af typer 2- korrektion for både kvælstof og fosfor. Landbrugsstyrelsen forventer, at virksomhederne i et vist omfang vil undlade at indberette denne korrektion som medfører en ekstra byrde i forbindelse med kontrol og dokumentation.

Den endelige forskel i brugen af korrektionsmuligheden kan først opgøres når planperioden 2022/2023 er indberettet ultimo marts 2024, hvorfor det også først herefter vil være muligt at vurdere, hvor stor en merudledning, der skyldes metodeændringen. Den potentielle merudledning de efterfølgende år som følge af overgang til den nye metode afhænger af, hvordan udviklingen i udskillelsen af næringsstofferne fra husdyr forløber. Hvis reduktionen flader ud, vil den nye metode også betyde, at en sådan udfladning hurtigere slår igennem i normerne.

Landbrugsstyrelsen vil i forlængelse af opgørelsen af gødningsforbruget i marts 2024 se på, hvordan de ekstra mængder kvælstof skal håndteres – herunder også om der i den mellemliggende periode gennemføres tiltag der imødekommer den potentielle mertildeling til markerne.

Justering af udnyttelseskravet for spildevandsslam med plus 5 pct. Point

Fra planperioden 2022/2023 skærpes udnyttelseskravet for spildevandsslam fra 45 til 50 pct. Baggrunden for et udnyttelseskrav er, at ikke alt den tildelte mængde kvælstof er tilgængelig for afgrøderne.

Landbrugsstyrelsen har ikke i forbindelse med høringen af miljøvurderingen modtaget bemærkninger vedr. denne ændring. For høringssvar og kommentarer hertil i forhold til bekendtgørelsen, henvises der til høringssnotatet.

En stigning på 5 pct. point i udnyttelseskravet for spildevandsslam vil betyde, at mere kvælstof tæller med i forbruget af spildevandsslam, når jordbrugsvirksomheden skal opgøre sit gødningsregnskab. En skærpelse i udnyttelseskravet på spildevandsslam på 5 pct. point vil derfor samlet set medføre, at der kan udbringes mindre total kvælstof på landbrugsarealerne og mindre organisk gødning.

Når kvælstofnormerne og heraf kvoten for afgrøderne holdes konstant, medfører det, at jordbrugsvirksomheder, der anvender spildevandsslam, kan anvende mindre kvælstof på arealerne.

Da spildevandsslam er et input, der tilføres virksomheden fra kilder udefra, kan landbrugeren vælge at erstatte denne type gødning med enten en anden type anden organisk gødning eller en husdyrgødning. Afhængigt af udnyttelseskravet på det valgte alternativ, kan reduktionen i forbrug af kunstgødning variere. Landbrugeren kan også vælge helt at erstatte sit input af kvælstof og fosfor fra spildevandsslam med kunstgødning.

Landbrugsstyrelsen kan ikke på nuværende tidspunkt kvantificere, i hvilken grad jordbrugsvirksomhederne ved en skærpelse af kravet vælger at erstatte spildevandsslam med andre typer af gødning.

Regler for fratræk af husdyrgødning ved afsætning til fælles komposteringsanlæg

Muligheden for i gødningsregnskabet at fratrække kvælstof og fosfor i husdyrgødning, der er afsat til fælles komposteringsanlæg, muliggøres en kort årrække. Det er hensigten, at muligheden løber sidste gang i planperioden 2025/2026.

Landbrugsstyrelsen har ikke forbindelse med høringen af Miljøvurderingen modtaget bemærkninger vedr. denne ændring.

Der foregår allerede i dag kompostering af husdyrgødning på den enkelte bedrifter, og da muligheden for at fratrække kvælstof og fosfor i husdyrgødning afsat til fælles komposteringsanlæg tidsbegrænses, er det Landbrugsstyrelsens forventning, at der ikke i perioden vil være en øget afsætning af husdyrgødning til fælles komposteringsanlæg, og dermed forventes der heller ikke en øget emission af ammoniak til atmosfæren i forhold til i dag. Det er forventningen, at de få fælles komposteringsanlæg, der eksisterer i dag, i den 3-årige periode vil videreføre deres forretning på det nuværende niveau.

2. Hvordan miljørapporten herunder de udtalelser, der er indkommet i offentlighedsfasen, er taget i betragtning

Miljørapporten har været i høring parallelt med høringen over udkast til gødskningsbekendtgørelsen 2022/2023. Der er udarbejdet et særskilt høringsnotat til de høringssvar, der vedrører udkastet til bekendtgørelsen, og for en gennemgang af, hvordan disse er taget i betragtning, henvises der til dette høringsnotat. Høringsnotatet kan findes på høringsportalen via følgende link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/66529>

Der er til miljørapporten modtaget høringssvar med bemærkninger fra Miljøstyrelsen. Landbrugsstyrelsen har nedenfor redegjort for, hvordan bemærkningerne i disse høringssvar er taget i betragtning.

Miljøstyrelsen har bemærket:

Miljøstyrelsen noterer sig, at der med den ændrede beregningsmetode kan være en potentiel merudledning på 357 tons N i rodzonen (ved gns. marginaludvaskning på 17 %) og 122 tons N til kyst, som dermed kan have betydning for indsatsen i VP3 til henholdsvis grundvand og overfladevand.

Som drøftet på flere møder, finder Miljøstyrelsen på den baggrund, at det vil være hensigtsmæssigt, at LBST følger den konkrete anvendelse af husdyrnormerne, og at den eventuelle merudledning af næringsstoffer til vandmiljøet opgøres i foråret 2024 med henblik på en mere faktuel opgørelse af hvilken betydning den ændrede metode har haft for udledningen af kvælstof til rodzone og kyst. Opgørelsen kan således lægges til grund for vurdering af evt. revideret belastning i vandområdeplaner.

Landbrugsstyrelsens bemærkninger hertil:

Landbrugsstyrelsen er enig med Miljøstyrelsen og vil ved en opgørelse af data i indgå en dialog med henblik på vurdering af tiltag til at imødegå en evt. merudledning, herunder ved en evt. revideret belastning af vandområdeplanerne.

3. Hvorfor den godkendte eller vedtagne plan eller det godkendte eller vedtagne program er valgt på baggrund af de rimelige alternativer, der har været behandlet

3.1. Nul-alternativet

Et nul-alternativ til ændringer i ordningerne vil være en situation, hvor disse ændringer ikke udmøntes. De miljømæssige konsekvenser af et nul-alternativ vil betyde, at der i planperioden 22/23 samlet set kan tildeles mindre kvælstof og fosfor til markerne end i udkastet til den kommende bekendtgørelse.

3.2. Fravalgte alternativer

For denne miljøvurdering er alternativet til ændring af bekendtgørelsen at beholde ordningerne som de har været udformet i planperioden 2021/2022. Hermed bliver alternativet til planen det samme som nul-alternativet til de planlagte ændringer, der er beskrevet ovenfor.

3.3. Valg af planen

Ved valget af planen har Landbrugsstyrelsen lagt vægt på, at der sammen med Miljøstyrelsen er anvist en plan for håndtering af den evt. merudledning af kvælstof og fosfor, som den ændrede metode til fastsættelse af husdyrnormerne, kan resultere i.

Landbrugsstyrelsen vil således efter indberetning af gødningsregnskabet for planperioden 2022/2023 se på, i hvor høj grad der har været gjort mindre brug af muligheden for type 2-korrektion, og om der som konsekvens heraf er behov for en revideret belastning i vandområdeplanerne.

Der vil også blive set på, om der inden for specifikke dyretyper (f. eks. malkekvæg) er gjort øget brug.

Det er dog Landbrugsstyrelsens forventning, at der samlet set vil blive gjort mindre brug af muligheden for type 2-korrektion, da det er en væsentlig administrativ byrde ift. dokumentation i forbindelse med kontrol.

Herudover er det relevant at se på, hvordan eventuelle andre tiltag samt den generelle udvikling i udskillelsen i den mellemværende periode påvirker den endelige merudledning.

Landbrugsstyrelsen vurderer ikke, at der i forbindelse med den offentlige høring af miljørapporten, eller høringen af de berørte myndigheder ifm. de supplerende ændringer, derudover ikke er fremkommet bemærkninger, der medfører behov for justering eller ændring af planen, der vedrører de her beskrevne ændringer.

4. Hvordan myndigheden vil overvåge de væsentlige indvirkninger på miljøet af planen eller programmet

Det Nationale Overvågningsprogram for Vandmiljø og Natur (NOVANA), som startede i 1989, har til formål at tilvejebringe viden om natur- og miljøtilstanden i Danmark. Denne viden er en del af forvaltningsgrundlaget for den danske natur- og miljøpolitik og beslutningsgrundlaget for miljøpolitiske initiativer. Data fra programmet indgår også i dokumentationen af effekterne af forvaltningsmæssige initiativer på natur- og miljøområdet (Boutrup *et al.*, 2019).

NOVANA er målrettet efter både 1) at skabe et nationalt overblik over natur- og miljøtilstanden i Danmark samt 2) at kunne give viden om konkrete områder og lokaliteter i Danmark til brug for udarbejdelse af de næste vand- og Natura 2000-planer samt havstrategi, herunder at vurdere effekterne af de første vand- og Natura 2000-planer, som følger af implementering af Vandramme- og Natura 2000-direktiverne (dvs. Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiverne). Som en del af NOVANA programmet foretages en løbende kortlægning af alle forekomster af habitat-naturtyper inden for habitatområderne. Ved kortlægningen indsamles data til beskrivelse af udbredelse og tilstand for de enkelte habitatnaturtyper.

Denne kombination af nationalt overblik og konkret viden om specifikke områder opnås ved, at flere af delprogrammerne i NOVANA er tilrettelagt efter Vandrammedirektivets principper ved en kombination af såkaldt Kontrol-overvågning og Operationel overvågning. Kontrolovervågningen beskriver den generelle tilstand og udvikling i miljøet og naturen på nationalt niveau. Operationel overvågning er til gengæld tilrettelagt til at beskrive tilstanden i konkrete områder og lokaliteter, som er i risiko for ikke at opfylde miljømålene i vand- og Natura 2000-planerne.

I NOVANA indgår også et program for landovervågning (LOOP). I dag indgår der 6 Landovervågnings-oplande i LOOP, som er landbrugsdominerede vandløbsoplande med en størrelse på 5-15 km². I LOOP undersøges landbrugets gødningsanvendelse samt tab af næringsstoffer til vandmiljøet. Oplandene er udvalgt med henblik på at repræsentere variationer i jordtyper, klima og landbrugspraksis inden for landet, om end oplandene ikke nødvendigvis i alle forhold vil være fuldstændig repræsentative for landet. Der foretages årligt interviewundersøgelser om landbrugspraksis i de 6 oplande, og i 5 af oplandene udføres endvidere målinger af næringsstoftransport i samtlige dele af vandkredsløbet, herunder også i rodzonevandet og det øverste grundvand. På baggrund af data fra LOOP kan udviklingen i landbruget følges tæt og den rumlige nærhed mellem landbrugsdrift på dyrkningsfladen og overvågningssteder muliggør en bedre dokumentation af effekterne af ændringer i landbrugsregulering.

Det samlede NOVANA-program muliggør således en løbende overvågning af udviklingen i natur- og miljøtilstanden samt relationen til udviklingen i landbruget.

NOVANA-rapporteringen består af en række fagspecifikke rapporter samt en sammenfattende beskrivelse af miljøets tilstand baseret på alle rapporter 'VANDMILJØ OG NATUR 2019 NOVANA. Tilstand og udvikling – faglig sammenfatning' (Jung-Madsen *et al.*, 2021a). De fagspecifikke NOVANA-rapporter for 2019 kan finde hos Aarhus Universitet (NOVANA, 2021a). NOVANA rapportererne for 2020 kan findes hos Miljøstyrelsen (NOVANA, 2021b).

Bilag 1

Screening

I det følgende er foretaget en vurdering af, om de ændringer af bekendtgørelsen, som er omfattet af miljøvurderingslovens plan- og programbegreb, kan antages at få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 3.

Det drejer sig om følgende ændringer:

- 1) Ændring i metoden til at fastsættelse udnyttelseskravet for afgasset biomasse og forarbejdet husdyrgødning.
- 2) Nyt krav om digital indberetning af overførsler af husdyrgødning og anden organisk gødning.
- 3) Ændring af definitionen af husdyrgødning.
- 4) Justeringer i reglerne vedrørende brødhvede, da der alene er tale om ændringer ift. beregningen af, om de højere normer kan anvendes.
- 5) Justering af reglerne vedrørende kravene for at opnå normen for græs.

(1) Planernes karakteristika, idet der navnlig tages hensyn til:

- i hvilket omfang planen eller programmet kan danne grundlag for projekter og andre aktiviteter med hensyn til beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser eller ved tildeling af midler:

- 1) Ændring i metoden til at fastsættelse udnyttelseskravet for afgasset biomasse og forarbejdet husdyrgødning.

Fra planperioden 2022/2023 forenkles reglerne for fastsættelse af udnyttelseskravet for afgasset biomasse og forarbejdet husdyrgødning, således at anlæggene skal fastsætte udnyttelseskravet på baggrund af input tilført anlæggene i den forudgående planperiode. Ændringen betyder, at de enkelte anlæg allerede ved planperiodens start kender det udnyttelseskrav, der følger med den afgassede biomasse eller forarbejdede husdyrgødning, de afgiver.

Det er Landbrugsstyrelsens vurdering, at dette giver en større sikkerhed for erhvervet, således at det vægtede gennemsnit ikke ændrer sig i løbet af planperioden, men at det derimod på forhånd er fast, hvor stor en andel af kvælstofindholdet i gødningen, der skal tælle med i forbruget i gødningsregnskabet. Metodeændringen vil derfor også have en positiv betydning for erhvervets driftsbetingelser på denne område.

- 2) Nyt krav om digital indberetning af overførsler af husdyrgødning og anden organisk gødning.

Fra planperioden 2022/2023 implementeres der i bekendtgørelsen nye regler for, hvordan jordbrugsvirksomheder tilmeldt Register for Gødningsregnskab skal indberette, at de afsætter husdyrgødning og anden organisk gødning (herefter betegnet organisk gødning) til andre jordbrugsvirksomheder registreret i Register for Gødningsregnskab. Der er alene tale om krav

om en ny måde at indberette overførsler af organisk gødning på, som skal sikre kvaliteten af data i gødningsregnskabet og sikre, at der ikke forsvinder kvælstof ud af gødningsregnskabet. Dette har ikke betydning for den udbragte mængde af kvælstof og fosfor samt på erhvervets driftsbetingelser i øvrigt, idet implementeringen af løsningen vil have administrative konsekvenser for erhvervet.

3) Ændring af definitionen af husdyrgødning.

I udkastet ændres definitionen af husdyrgødning i overensstemmelse med definitionen i bekendtgørelse om anvendelse af gødning. Husdyrgødning vil fremadrettet være defineret som gødning fra de arter af dyr, der er fastsat kvælstof- og fosfornormer for i gødskningsbekendtgørelsens bilag 2.

For de dyretyper, hvis gødning gødskningsbekendtgørelsen fastsætter normer for, opgøres indholdet af kvælstof og fosfor i den producerede gødning ud fra disse normer, jf. 6 gødskningsbekendtgørelsens § 16.

For anden organisk gødning, herunder også gødning fra dyr, hvor der ikke er fastsat normer, opgøres indholdet af kvælstof og fosfor ud fra prøver, jf. gødskningsbekendtgørelsens § 22.

4) Justeringer i reglerne vedrørende brødhvede, da der alene er tale om ændringer ift. beregningen af, om de højere normer kan anvendes.

Fra planperioden 2021/2022 kunne man vælge at dyrke brødhvede med brødhvedenorm uden at have indgået en forudgående kontrakt. Det gav mulighed for at sælge brødhvede til højstbydende efter høst. Det skal ved kontrol kunne dokumenteres, at brødhveden er solgt til grovvare- eller møllervirksomhed med henblik på brødfremstilling, og af kvitteringen skal det fremgå, hvor meget der er afsat. For planperioden 2022/2023 præciseres det, at der skal være overensstemmelse mellem de mængder brødhvede, der kan dokumenteres afsat til grovvare- eller møllervirksomhed, og det antal hektar, der meldes ind med brødhvedenorm i Landbrugsstyrelsens Gødningskvote- og efterafgrødeskema, hvis man sælger sin brødhvede uden kontrakt. Der kan derfor kun anvendes brødhvedenorm til et areal, der svarer til den leverede mængde brødhvede divideret med standardudbyttet pr. ha.

Bestemmelsen angiver, at hvis man er risikovillig og sælger sin brødhvede uden forudgående kontrakt, så kan man kun få tildelt kvælstofkvote til et areal svarende til den mængde brødhvede, hvor der er dokumentation for salg. Det er således en præcisering af, at der skal være sammenhæng mellem den mængde brødhvede, der er solgt og størrelsen af det areal, der er tildelt brødhvedenorm.

Det vurderes derfor også, at ændringen vil have meget begrænset betydning for projekter og andre aktiviteter med hensyn til beliggenhed, art, størrelse og driftsbetingelser eller ved tildeling af midler.

5) Justering af reglerne vedrørende kravene for at opnå normen for græs.

I denne bekendtgørelse er der ændret i betingelserne for at kunne anvende normerne for græs.

Tidligere var kravet, at arealet blev afgræsset ved et vist dyretryk, eller at der blev taget et vist antal slæt i planperioden afhængigt af græstypen. Landbrugsstyrelsen har i samarbejde med normudvalget vurderet, at det er u hensigtsmæssigt at anvende et vist antal slæt som indikator for en udnyttelse af græsset. Dette skyldes bl.a., at to store slæt kan fjerne lige så meget græs fra arealet, som tre mindre.

I den nye og mere enkle model tages der udgangspunkt i, om virksomheden har et tilstrækkeligt antal dyr, som kan æde det græs, der produceres, eller om virksomheden kan dokumentere, at græsset er solgt til foder eller anden udnyttelse til andre virksomheder. Med anden udnyttelse menes som input til et biogasanlæg, herunder direkte til et fælles biogasanlæg. Yderligere kan græs stadig indgå i eget biogasanlæg på virksomheden. Reglerne for dette er uændret.

I forbindelse med høringen er der indkommet bemærkninger til den nye ordning, hvor der i højere grad ønskes taget højde for, at græs i nogle tilfælde dyrkes et år med henblik på anvendelse eller salg det efterfølgende år. Dokumentationskravene er tilrettet i lyset af dette.

- i hvilket omfang planen har indflydelse på andre planer, herunder også planer, som indgår i et hierarki:

Gødskningsbekendtgørelsen udstedes med hjemmel i lov nr. 338 af 2. april 2019 om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag gødskningsloven (gødskningsloven).

Nitrathandlingsprogrammet skal ifølge nitratdirektivets artikel 5, stk. 4, litra a og b, bestå af de bindende foranstaltninger, der fremgår af direktivets bilag 3, og de foranstaltninger som medlemsstaterne har foreskrevet i den eller de kodekser for godt landmandskab (direktivets bilag 2) med undtagelse af de foranstaltninger, der er overflødiggjort af foranstaltningerne i bilag 3. Nitratdirektivets bilag III, 1. pkt., nr. 3, litra a-c fastlægger, at der skal være en begrænsning af tilførsel af gødning til jorden, der er i overensstemmelse med god landbrugspraksis under hensyntagen til de særlige forhold, herunder i forhold til jordbund, klima, vanding m.v., og som bygger på ligevægt mellem afgrødens kvælstofbehov og den samlede tilførsel af kvælstof til afgrøden fra jorden og fra tilført gødning.

Reglerne i gødskningsloven og gødskningsbekendtgørelsen om beregning af virksomhedens kvælstofkvote og virksomhedens forbrug af gødning indgår sammen med gødskningslovens § 12 i nitrathandlingsprogrammet, og reglerne bidrager til opfyldelse af nitratdirektivets bilag III, 1. pkt., nr. 3, litra a-c om ligevægt mellem afgrødens kvælstofbehov og den samlede tilførsel af kvælstof til afgrøden fra jorden og fra tilført gødning.

Ændringerne vedr. metoden til at fastsættelse udnyttelseskravet for afgasset biomasse og forarbejdet husdyrgødning, den nye definition af husdyrgødning og det nye digitale krav for overførsler af husdyrgødning er mindre ændringer til regulering, der vedrører virksomhedernes beregning af deres forbrug af gødning i gødningsregnskaberne.

Ændringerne vedr. krav for at opnå norm for græs og vedr. brødhvede er mindre ændringer, der vedrører virksomhedernes beregning af deres kvælstofkvote.

- planens eller programmets relevans for integreringen af miljøhensyn, specielt med henblik på at fremme bæredygtig udvikling:

- 1) Ændring i metoden til at fastsættelse udnyttelseskravet for afgasset biomasse og forarbejdet husdyrgødning.

Mellem de enkelte planperioder er en meget lille variation i udnyttelseskravene fra de enkelte anlæg. Dette fremgår af de indberetninger, Landbrugsstyrelsen modtager fra anlæggene. Denne variation har over flere år vist sig at ligge indenfor for få procents ændringer mellem årene. Yderligere er det ikke givet, at den mængde afgassede biomasse, der modtages i planperioden, også udbringes i samme planperiode, hvilket kan give en forskydning mellem to planperioder. Dermed vurderer Landbrugsstyrelsen, at det ikke vil medføre væsentlige miljømæssige konsekvenser at benytte foregående års udnyttelseskrav.

- 2) Nyt krav om digital indberetning af overførsler af husdyrgødning og anden organisk gødning.

Der er alene tale om krav om en ny måde at indberette overførsler af organisk gødning på, som skal sikre kvaliteten af data i gødningsregnskabet og sikre, at der ikke forsvinder kvælstof ud af gødningsregnskabet. Dette har ikke betydning for den udbragte mængde af kvælstof og fosfor.

- 3) Ændring af definitionen af husdyrgødning.

Ændringen vil alene have betydning for, hvordan kvælstof- og fosforindholdet i gødningen fastsættes - om dette skal ske via normer eller via analyse. Ændringen betyder derfor ikke, at der er gødning, der ikke længere skal indgå i beregningen af det samlede forbrug af kvælstof og fosfor i gødningsregnskabet. Det er derfor også Landbrugsstyrelsens vurdering, at ændringen ikke vil have miljømæssige konsekvenser.

- 4) Justeringer i reglerne vedrørende brødhvede, da der alene er tale om ændringer ift. beregningen af, om de højere normer kan anvendes.

Med ændringen sikres overensstemmelse mellem de mængder brødhvede, der kan dokumenteres afsat til grovvare- eller møllervirksomhed, og det antal hektar, der meldes ind med brødhvedenorm i Landbrugsstyrelsens Gødningskvote- og efterafgrødeskema, hvis man sælger sin brødhvede uden kontrakt. Det er Landbrugsstyrelsens vurdering, at ændringen ikke vil have miljømæssige konsekvenser.

- 5) Justering af reglerne vedrørende kravene for at opnå normen for græs.

Der er alene tale om en forenkling af reglerne, og selve udnyttelsen af græsset er der ikke ændret på. Græsset skal således udnyttes til diverse formål for, at der kan tildeles kvote til det. Dette adskiller sig ikke fra de gældende regler, men tilgangen er blevet mere enkel. Landbrugsstyrelsen vurderer derfor ikke, at ændringen vil have miljømæssige konsekvenser.

- miljøproblemer af relevans for planen eller programmet:

En af de største udfordringer på vandmiljøet er tilførslen af kvælstof, som bl.a. har sit udspring i landbrugets anvendelse af gødningsstoffer. Der benyttes bl.a. organisk gødning i form af husdyrgødning, handelsgødning og restprodukter fra byerne og industrien som f.eks. spildevandsslam.

Tab af kvælstof til vandmiljøet er uundgåeligt ved landbrugsproduktion. Tabet sker først og fremmest ved udvaskning fra rodzonen. Dette sker primært i efteråret og vinteren som følge af, at jorden mættes med vand, som dermed sætter gang i afstrømningen fra rodzonen. Det er dog ikke alt kvælstof, som uden videre udvaskes.

- planens eller programmets relevans for gennemførelsen af anden miljølougivning (f.eks. planer i forbindelse med affaldshåndtering eller vandbeskyttelse):

De fem ændringer vedrører foranstaltninger, der indgår i den danske implementering af nitratdirektivet og er nævnt som en indsats i nitrahandlingsprogrammet, jf. ovenfor.

Som det fremgår ovenfor, vurderes det, at de screenede ændringer af bekendtgørelsen ikke kan antages at få væsentlig indvirkning på miljøet i forhold til den gældende regulering.

(2) Kendetegn ved indvirkningen og det område, som kan blive berørt, idet der navnlig tages hensyn til:

- indvirkningens sandsynlighed, varighed, hyppighed og reversibilitet:

Der vurderes ikke at være væsentlige miljøkonsekvenser knyttet til de fem ændringer. Ændringerne er generelle, og de vil gælde alle relevante landbrug, der er registreret i Register for Gødningsregnskab.

- indvirkningens kumulative karakter:

Der vurderes ikke at være kumulative konsekvenser knyttet til planen

- indvirkningens grænseoverskridende karakter:

Det vurderes ikke, at ændringerne vil medføre grænseoverskridende miljøpåvirkning.

- faren for menneskers sundhed og miljøet (f.eks. på grund af ulykker):

De fem ændringer vurderes ikke at være til fare for menneskers sundhed, og de vurderes ikke at ville have en væsentlig miljøpåvirkning, som det fremgår af pkt. 1 ovenfor.

- indvirkningens størrelsesorden og rumlige udstrækning (det geografiske område og størrelsen af den befolkning, som kan blive berørt):

De fem ændringer vedrører opgørelse af forbrug af gødning på og kvælstofkvote til landbrugsarealer på virksomheder, der er omfattet af registrering i Register for Gødningsregnskab.

- værdien og sårbarheden af det område, som kan blive berørt, som følge af
 - Særlige karakteristiske naturtræk eller kulturarv
 - Overskridelse af miljøkvalitetsnormer eller -grænseværdier og
 - Intensiv arealudnyttelse:

Reglerne i gødskningsbekendtgørelsen om kvælstofkvoten og virksomhedernes opgørelse af deres forbrug af næringsstoffer skal begrænse udvaskningen af disse til vandmiljøet. Det drejer sig både om overfladevand og grundvand. Da det vurderes, at de fem ændringer ikke vil have væsentlige miljøkonsekvenser, indebærer de heller ikke risiko for overskridelse af miljøkvalitetsnormer eller -grænseværdier.

- indvirkningen på områder eller landskaber, som har en anerkendt beskyttelsesstatus på nationalt plan, fællesskabsplan eller internationalt plan:

Det vurderes ikke, at de fem ændringer vil have betydning på områder eller landskaber af den nævnte karakter.